

DZIENNIK WILENSKI

Adres Redakcji i Administracji: Dominikańska Nr. 4.

Redakcja otwarta od godz. 12-ej do 2-ej po poł.

Administracja otwarta codziennie od g. 10 do 6 wiecz., w niedziele od 1—2.

Warunki prenumeraty: Rocznie—12 mk., półrocznie—6 mk., kwartalnie—3 mk. miesięcznie — 1 mk. Za przesyłkę pocztową i odnośnienie do domu 20 f. miesięcznie. Zmiana adresu — 20 fen.

Ceny ogłoszeń: Na 4-ej stronie za wiersz drobnego druku—25 fen., nekrologi—60 fen. Ogłoszenia drobne za wyraz—5 fen. Ogłoszenia przyjmuje Administracja «Dziennika Wileńskiego» do godz. 4 po poł. Po godz. 4-ej nekrologi i inne niecierpiące zwłoki zawiadomienia przyjmuje drukarnia ks. A. Rutkowskiego, ul. Botaniczna № 7.

Numer pojedynczy kosztuje 10 fenigów.

Gazeta wychodzi codziennie—z wyjątkiem dni poświęconych.

TELEGRAMY.

(W. T. B.)

KOMUNIKAT URZĘDOWY NIEMIECKI.

Kwatera główna 19 sierpnia.

FRONT ZACHODNI.

W dniu wczorajszym nasze dzielne wojska w ofiarnej wytrwałości zwycięsko udaremniły olbrzymi wysiłkiem zjednoczonych potęg naszych przeciwników. Prawie równocześnie po ogniu przygotowawczym, który doszedł do nadzwyczajnego napięcia, przystąpiły do szturmów angielsko-francuskie masy na północ od **Sommy**, na froncie **Ovillers—Clery**, 20 km. szerokim i bardzo znaczne siły francuskie na prawo od **Mozy** przeciw odcinkowi **Thiaumont—Fleury**, oraz przeciwko naszym pozycjom w lesie **Chapitre i Berg**. Na północ od **Sommy** wrzała walka aż do późna w nocy. W kilku punktach wtargnął przeciwnik do naszych przednich linii i znowu został wyrzucony. Po obu stronach trwale pozostającego w naszym ręku **Guillemont** zajmuje przeciwnik zdobyte części okopów. Między **Guillemont i Maurepas** na skutek rozkazu, planowo, skróciliśmy nieco w nocy nasze wygięte naprzód linie. Przeciwnik opłacił swe naogół udaremnione wysiłki olbrzymimi ofiarami krwawymi. Gwardja i wojska reńskie, badenkie, saskie, oraz wirtemburskie utrzymały niezachwianie swoje stanowiska. Na prawo od **Mozy** powtórny szturm francuski po częściowo zaciętych zapasach złamany został z bardzo ciężkimi dla nieprzyjaciela stratami. Około wsi **Fleury** walka jeszcze trwa. We wschodniej części lasu **Chapitre** podczas kontrataku wzięto do niewoli przeszło 100 jeńców. W lesie **Berg** porzuciliśmy odcinek okopu.

FRONT WSCHODNI

Front wojsk generała-feldmarszałka v. Hindenburga.

Walka na zachód od jez. **Nobel** prowadzona była wczoraj w dalszym ciągu. Rosjanie zostali ostatecznie odparci. Zostawili oni w naszym ręku jako jeńców 3 oficerów, 320 żołnierzy oraz 4 karabiny maszynowe. Nieprzyjaciel wzmocnił w wielu miejscach nad **Stochodem** w sposób widoczny swój ogień działowy.

Po obu stronach **Rudki—Czerewiszcz** trwają lokalne walki.

Front wojsk generała kawalerji arcyks. Karola.

Na północ od Karpat sytuacja bez zmiany.

Wzgórze **Magura** na północ od **Capula** zostało zdobyte szturmem przez sprzymierzone wojska.

Wzięto 600 jeńców. Kontrataki zostały odparte.

FRONT BAŁKAŃSKI.

Kontratak na południe i wschód od **Floriny** pomyślnie idzie naprzód.

Na południo-zachód od jez. **Dojran** powtarzają się z przerwami walki na bułgarskich pozycjach przednich.

Na wschód od **Strumy** przekroczoney został **Vrundi Balkan** (Sarlija Planina).

Naczelne Dowództwo armji.

KOM. URZĘD. AUSTR.-WĘGIERSKI.

Wiedeń 19 sierpnia.

FRONT ROSYJSKI

Front wojsk generała-kawalerji arcyksięcia Karola.

Na zachód od **Mołdawy**, na **Bukowinie**, zdobyli honwedzi i bataljony niemieckie wzgórze **Magury** zacięte bronione. Rosjanie pozostawili w ręku zdobywców 600 jeńców i 2 karabiny maszynowe. Rosyjskie kontrataki zostały odparte. Na zachód od **Zabiego** cofnęliśmy po zaciętych walkach wysunięte wojska ku grzbiętowi **Crna-Hora**. Ścisłe na północ-zachód od **Stanisławowa** nasi strzelcy odparli atak rosyjski.

Front wojsk generała-feldmarszałka von Hindenburga.

Pod **Szelworem** odparły nasze wojska atak rosyjski. Koło **Tobola** nad **Stochodem** odparty został atak nieprzyjaciela, prowadzony aż do naszych okopów. Nowy atak rosyjski w toku.

FRONT WŁOSKI.

Dzień wczorajszy upłynął na froncie nadbrzeżnym dość spokojnie. Na linii **Isonzo** na północ-wschód od **Plawy** nasze wojska oczyściły lewy brzeg rzeki od słabszych oddziałów nieprzyjacielskich, które przedostały się

pod **Globne i Britof**. Wzięliśmy 50 jeńców. Nocny atak **Włochów** przeciw części frontu na południe od doliny **Wippach** został gładko odparty. Na froncie **Fleimstalu** operacja podjęta przeciw forpoczcie nieprzyjacielskiej na południo-wschód od **Cima di Broche** przyniosła nam 60 jeńców i 2 granatomyoty. Włoskie oddziały, które posuwały się wieczorem ku naszym pozycjom w okręgu **Monte Cebio**, zostały odparte.

FRONT POŁUDNIOWO-WSCHODNI.

W **Czarnogórze i Albanji** nic nowego.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. **Hoefler**
Feldmarszałek-leutnant.

PETERSBURG (17 bm. Pet. ag. telegr.) Generał-adjutant **Ruzski** został mianowany głównym dowódcą nad armjami frontu północnego.

BERLIN (17 bm.) Do «Deutsche Tageszeit.» donoszą, że **Hervé** uważa niezwłoczne zdobycie **Lwowa** za jedyny sposób zapobieżenia całkowitemu odpadnięciu zachowujących dotychczas wierność **Polaków** z zaboru rosyjskiego. Ofensywa musi na koniec uwieńczyć się wielkim zwycięstwem, którego echo doszłoby do **Warszawy**.

TELEGRAMY A. A. «Neue Zür. Ztg.» donosi z **Rzymu**, że do **Salonik** przybyło 24 tys. ludzi z silną artylerią.

«Secolo» donosi, że do **Salonik** przybył nowy rosyjski kontyngent.

ROTTERDAM (18 bm.) «Nieuwe Rotterd. Cour.» donosi z **Londynu**, że parlament we środę będzie rozpuszczony na ferie do 10 października.

WASZYNGTON (18 bm.) Wysiłki prezydenta **Wilsona** w sprawie kolei żelaznych, która utknęła na martwym punkcie, tymczasem są daremne.

LONDYN (18 bm.) **Urządowanie.** **Marquis of Crewe** mianowany został prezesem ministerjum oświaty na miejsce ministra robotniczego **Artura Hendersona**, który został mianowany podskarbnym i pozostaje w gabinecie jako doradca w sprawach robotniczych. **Lord Newton**, który złożył urząd podskarbnego, mianowany został sekretarzem pomocniczym do spraw polityki zagranicznej. **Lord Crewe** pozostaje lordem-prezydentem Rady. W gabinecie żadnych zmian nie będzie.

BERN (18 b. m.) Jak donosi «Tems» z **Lizbony**, rząd portugalski gotuje nową wyprawę przeciw niemieckiej **Afryce** wschodniej.

W obronie wsi.

Z powodu coraz częściej powtarzających się skarg na wyzysk, praktykowany ze strony wsi, wystąpił z obroną wieśniak polski **Jan Smola** w artykule, który obiega obecnie prasę warszawską.

Coraz częściej daje się wszędzie słyszeć zarzuty, kierowane w stronę wsi za jej egoistyczne stanowisko i za obdzieranie biedy miejskiej. Przy okazji wraz z zarzutami coraz pewnością pozycję zdobywa opinia, że wieś znajduje się w bardzo dobrych warunkach z powodu cen dzisiejszych, że ta wieś bogaci się, co ma obejmować nie tylko poszczególne wsie i okolice, ale wieś na ogół. Podobne zdanie wygłaszają nie tylko ludzie nieświadomi, ale nawet myślący i pomieszczeni swe spostrzeżenia na łamach pism.

Podobne poglądy mijają się zupełnie z prawdą, są niesprawiedliwymi i są szkodliwymi i krótkowzrocznymi myślą ekonomiczną. Wieś jako taka w całości nie tylko, że się nie zubożyła, ale została cofnięta z miejsca zamożności i silnie wstrzymana w rozwoju.

Faktycznie rzecz przedstawia się tak, że pieniądze rzeczywiście płyną, płyną do kieszeni rolnika, ale źródło ich nie leży w sferze trwałego, zdrowego dochodu, bo powoduje je pieniądz papierowy, który spadł w cenie z braku pokrycia złotem, a z drugiej strony z powodu braku artykułów spożywczych, który to brak spowodowany jest, oprócz innych przyczyn, ruiną i osłabieniem gospodarki rolnej, co dla gospodarza nie jest plusem.

Jeżeli nawet wieś bierze znacznie więcej pieniędzy niż dawniej, to tak samo musi wydawać znacznie więcej, niż dawniej. Jeżeli nawet pozostają oszczędności, to nie można ich zaliczać do faktycznego zysku z gospodarki, bo one pochodzą ze sprzedaży inwentarza i wyczerpywania gleby, co później trzeba będzie nabyć i wynagrodzić; bo pozostają dlatego, że niema wydatków na narzędzia, nawozy i meljoracje, co po wojnie pociągnie wielkie wydatki, a trzeba będzie naraz pokryć długoletnie zaniebanie.

Restauracja gospodarstw po wojnie, wobec bardzo wysokich na wszystko cen, które prawdopodobnie utrzymają się i po wojnie, będzie kosztować bardzo drogo; co mówi, że zapasy gotówki, nawet znaczne, okazać się małymi i niedostatecznymi.

To, co się mówiło o zamożności, można przenieść na miejsce, gdzie mówią, że na wsi jest dobrze. Tu tak samo mało już jest zgodności z prawdą, jak i powyżej, jeżeli chodzi o wieś w ogóle. Wiadomo bardzo dobrze, że większość rolników—to mało-rolni, a ci, jak zawsze, wcale nie mają dostatku, bo nawet w najlep-

szych czasach i podczas najlepszych urodzajów, nie mieli dostatecznej podstawy do utrzymania.

Dziś to położenie nie polepszyło się, ale się jeszcze pogorszyło, bo wydajność ziemi zmniejszyła się. Podniesienie cen tych rolników nie dotyczy, bo dla ich własnej rodziny może im nie starczyć pożywienia.

Obok tej kategorii idzie druga z niedostatkiem — bieda, zniszczeni i zrujnowani przez wojnę. Ich zagroda i domy obrócone w perzynę, rolę porały im granaty i końskie kopyta, a pola pokryły kawały żelaza. Gospodarze w takich okolicach mieszkają nieraz w norach ziemnych i lepiankach, albo w ciasnocie wielkiej u znajomych. O dostatku niema co mówić, bo mają sami niedostatek.

Oprócz tych najbardziej odczuwających niedostatek, wieś wogóle odczuwa ciężar wojny w sposób bardzo dotkliwy, ciężki i bezpośredni. Wieś daje podwoje i spełnia przymusowe roboty. Postoje wojsk i rekwizycje bardzo silnie dotknęły wioskę.

Na wieś udają się całe masy biednych, którzy nieraz zachowują się w sposób nieznośny i dokuczliwy. Uciekinierów z frontów bojowych utrzymuje wieś. Wreszcie z wsią nie liczą się tak jak z miastem, a przez to prawo niema swojej konsekwencji, co nieraz daje się przykro odczuć. Z całego szeregu owych nieszczęść — wydobywają się na wierzch tylko jednostki i okolice, i te dopiero podnoszą się przez chwilę dzisiejszą.

Wobec tego wszystkiego, cośmy mówili wyżej, zbędnym będzie rozwożenie się nad przekonywaniem, że wieś w całości, z pominięciem jednostek, wcale nie obdiera miasta, bo ceny spowodowane są głównie przez warunki i okoliczności.

Rozumie się, że jeżeli zestawimy wieś z miastem, w którym przeważna część ludzi należy do różnej kategorii pracowników, którzy na pracy zarobkowej opierają utrzymanie swych rodzin, a dziś znaleźli się wobec niebywałych cen, i wobec tego, że wielu zupełnie straciło zarobek, albo zostało przy pracy ze zmniejszonym wynagrodzeniem, to odrazu okaże się znacznie lepsze położenie wsi, gdzie prawie każdy ma własne pomieszczenie i pożywienie, a wielu nawet może zbywać część produktów po wysokich cenach.

Słuszne jest tedy najzupełniej żądanie, aby wieś pomagała miastu, ale nie w imię tego, że na wsi jest bardzo dobrze i bogato, tylko dlatego, że w mieście jest bardzo ciężko.

Ani na chwilę nie można zapominać, że zarówno miasto, jak i wieś, nie są oparte o gruntowne zasoby i jako takie czekają na wielkie wysiłki, które podjąć będzie trzeba, ażeby kraj doprowadzić lub choć zbliżyć do prawdziwej zamożności i rozwoju.

Jan Smoła.

Dookoła wojny.

Przygotowania rosyjskie.

Wiedeński «Fremdenblatt» pisze: Dalsze przygotowania rosyjskie, wnosząc z informacji nadchodzących z Petersburga przez Kopenhagę, są w pełnym biegu. W drodze na front są liczne wojska zapasowe z Syberji. Resztki obowiązanym do służby wojskowej z roczników 1872/73 i 1898/99 mają się stawić niezwłocznie na punkty zborne. Załogi z Kaukazu i Krymu prawie całkowicie wysłano na front. Rozkazano też ściągnąć silne kontyngensy tatarskie.

Wkrótce ma nastąpić powołanie do służby wojskowej Finlandczyków oraz sekt wyznaniowych, dotychczas zupełnie wolnych, od tej służby; wojskowi, pełniący rozmaite zajęcia we-

wnątrz kraju, również mają być niewątpliwie wysłani na front.

Znamiennem jest, że pisma rosyjskie, opisując obecne położenie na teatrze rosyjskim działań wojennych, wyrażają się bardzo powściągliwie, co nawet silnie odbija od opisów, przedstawianych w komunikatach urzędowych.

Przed natarciem generalnym.

«Korrespondenz Rundschau» donosi o obiegających po piśmie koalicji mniej lub więcej wyraźnych zapowiedziach jakiejś wielkiej operacji armji rosyjskiej; operacja ta ma wkrótce nastąpić i ma być zakończeniem wojny. Naturalnie, szczegóły tej operacji trzymane są w największej tajemnicy. Z pism rosyjskich jedynie tylko «Now. Wremia» i «Birż. Wiedom.» dają o czemś podobnym do zrozumienia.

Pogłoski powyższe znajdują niekiedy potwierdzenie w ogłoszonym urzędowo rozszerzeniu pełnomocnictw, przyznanych szeregowi generałów, mogących niezadługo odegrać bardzo ważną rolę. «Corriere della Sera» wymienia nazwiska tych generałów. Są to: Brusilow, Ewert, Gorbатовskij, Plewe, Litwinow, Smirnow, Radko Dimitrjew, Ragoza, Lesz, Iwanow, Sacharow, Leszycki i Szczerbatow.

Przypuszczenia o planach Hindenburga.

Gazeta «Politiken» — jak informuje «Deutsche Tageszt.» — w przeglądzie wojennym z dn. 15 sierpnia pisze:

Przyszłe plany Hindenburga są tajemnicą dla całego świata, a obecne walki żadnych wskazówek potemu nie dają. Najniebezpieczniejszym dla Rosjan byłby flankowy atak Hindenburga na Wołyń, oś linii Kowel — Włodzimierz Wołyński w stronę Łucka. Plan ten byłby podobny do przeprowadzonego w r. 1914 natarcia Hindenburga od strony Wisły na prawe skrzydło rosyjskie.

Nawet mistrzowie sztuki wojennej mają swoje ulubione metody i motywy, a tego rodzaju natarcie w sąsiedztwie Galicji Wschodniej byłoby najskuteczniejszą pomocą dla Austriaków.

Atak, skierowany w stronę Petersburga na północ od błot, spełniłby tę rolę o wiele powolniej, a czas ucieka i jesienne deszcze są niedalekie. Nie ulega wątpliwości, że Hindenburg w tym kierunku pracuje, ponieważ mrozy, któreby znowu ułatwiły kampanję, jeszcze są bardzo odległe.

W sprawie ofensywy na zachodzie.

«Daily Chronicle» pisze, że osoby cywilne nie mogą sobie wyrobić właściwego sądu co do ofensywy na zachodzie, życzyć jednak wypada, aby publiczność uświadomiła sobie, jak ciężkie jest to zadanie, i aby nie wyciągała przedczesnych wniosków, że ofensywa nie powiodła się lub została przerwana, czy też, że ofensywa ta okazała się bezużytecznym marnowaniem ludzi.

Obstalunki wojenne koalicji w Stanach Zjednoczonych.

Z Haagi donoszą do «Berl. Tag.», że ogólna wartość obstalunków wojennych, które zostały poczynione w Ameryce przez koalicję z terminem dostawy, sięgającym wiosny 1918 r., wynosi według «Ewening Standardu», około 600 milionów funtów szt.

Prawie połowa tych obstalunków została już wykonana.

Niemcy.

W sprawie tegorocznego urodzaju.

Prezes urzędu wojennego do spraw żywnościowych, tak zwany «dyktator» żywnościowy, v. Batocki, oświadczył

berlińskiemu korespondentowi gazety węgierskiej «Az Est», że tegoroczny urodzaj niemiecki będzie o wiele lepszy od urodzaju z ostatniego roku przed wojną.

Im ściślej jest odosobnienie Niemiec przez koalicję, tem lepszą staje się wytrzymałość niemiecka, i wobec tego ilość chleba na osobę będzie mogła być zwiększona, porcje mięsa będą ustalone dla całego kraju od 200—300 gramów tygodniowo na osobę.

O ile to będzie potrzebne, Niemcy będą we wszystko zaopatrzone aż do roku gospodarczego 1917—18.

W końcu prezes v. Batocki wyraził nadzieję, że Rumunja zamieni nadwyżkę swego urodzaju na niemieckie fabrykaty, i zaznaczył, że wkrótce zamierza udać się do Bukaresztu, aby tam osobiście przeprowadzić układy w tej kwestji.

Anglja.

W sprawie tunelu pod kanałem.

Przewodniczący komisji, wyłonionej przez Izbę gmin do spraw budowy tunelu pod kanałem La Manche zwrócił się na piśmie do prezesa ministrów Asquitha z prośbą o natychmiastowe przystąpienie po wojnie do urzeczywistnienia tego projektu. Francja również ma rozpocząć prace w tym kierunku zaraz po ukończeniu wojny.

W sprawie wyborów do parlamentu.

Podczas drugiego czytania projektu prawodawczego w sprawie nowych list wyborczych, Churchill, należący do przedstawicieli tej części angielskiej opinii publicznej, która obstraje zatem, aby prawo głosu było udzielone również członkom armji i floty, — twierdził, że przeprowadzenie głosowania na froncie wśród wojsk oraz na okrętach wojennych nie będzie połączone z żadnymi szczególnymi trudnościami. Rząd jednakże oświadczył, że trudności te są nie do pokonania. Bonar Law zakomunikował w imieniu prezesa ministrów, że rząd podda ten bill obradom komisijnym dopiero po ferjach parlamentarnych.

Późniejsze depesze donoszą, że w Izbie gmin został przyjęty bill w sprawie wyborów do parlamentu w 3 czytaniu z poprawką, głoszącą że okres pełnomocnictw obecnego parlamentu zostanie przedłużony o 7 tylko miesięcy, zamiast poprzednio przewidywanych 8 miesięcy.

Należy zaznaczyć, że t. zw. legislatura obecnego składu parlamentu kończy się wkrótce, ponieważ jednak w Anglii nie przewidywano widocznie tak długiego trwania wojny i konieczności dokonania nowych wyborów do parlamentu jeszcze podczas wojny, więc też wniosek prawodawczy co do ułożenia nowych list wyborczych nie został w swoim czasie przedłożony Izbie i stąd wynika obecnie potrzeba przedłużenia okresu legislatury obecnego składu parlamentu, nim nie zostaną dokonane nowe wybory.

Pożyczka angielska w Ameryce.

Anglja zaciąga w Stanach Zjednoczonych Ameryki półn. nową pożyczkę w sumie 50 milionów funtów szterlingów. Ulokowania tej pożyczki podjął się syndykat bankowy pod zastaw amerykańskich, kanadyjskich i innych papierów wartościowych na sumę 60 milionów funtów szterlingów.

Odpowiedź na notę w sprawie zatrzymywania poczty.

Jak donosi «Voss. Ztg.» z Amsterdamu, że odpowiedź Anglii na protest

Stanów Zjednoczonych z powodu zatrzymywania poczty przez Anglję, odrzuca żądania amerykańskie, jako nieuzasadnione. Anglja może dostarczyć dowodów, że w korespondencji neutralnej często zawierała się kontrabanda dla Niemiec. Anglja chce również przeszkodzić «propagandzie niemieckiej» w krajach neutralnych i dlatego konfiskuje gazety i książki niemieckie.

ROSJA.

Tajny artykuł traktatu.

«Frankfurter Zeitung» pisze: Z dobrze poinformowanych źródeł donoszą, że traktat przyrzeczenia rosyjsko-japońskiego, prócz dwóch dotychczas opublikowanych artykułów, zawiera jeszcze trzeci (tajny), który posiada brzmienie następujące: Artykuł 3a) Rosja ustępuje Japonji odcinek linii kolejowej, pomiędzy Kwanczigiem a stacją na odnodze kolejowej nad Sungari. b) Japończykom przyznaje się prawo swobodnego osiedlania się i wolnego handlu w Syberji. c) Żegluga i rybołówstwo na rzece Sungari uprawiane będą przez Japończyków w tych samych rozmiarach co i przez Rosjan. d) Traktat ten nie nakłada na rząd zobowiązania do wysłania siły zbrojnej lądowej lub morskiej do Europy. e) Japonja obowiązuje się zaopatrywać Rosję w materiał wojenny.

Komitet w sprawie warunków pokojowych.

«Voss. Zeit.» donosiło niedawno, że skrajnie prawicowy i monarchistyczny związek «archanioła Michała», powstający pod kierownictwem głośnego posła do Dumy, Puryszkiewicza, nawołuje do utworzenia komitetu, któryby się składał z uczonych i polityków o różnych poglądach, aż do prawego skrzydła kadetów włącznie i który miałby na celu prace przygotowawcze co do warunków pokojowych.

Obecnie zaś agencja telegraficzna Wolfa donosi z Kopenhagi, że, jak komunikuje «Now. Wrem.», w Petersburgu powstało nowe stowarzyszenie pod nazwą «Towarzystwo dla opracowania rosyjskich granic państwowych po zwycięskiej wojnie rosyjskiej», które bodaj jest właśnie oddźwiękiem owej akcji Puryszkiewicza, o której powyżej wzmiankowaliśmy. Towarzystwo to ma na celu wypracowania zasad, na podstawie których Rosja byłaby w stanie urzeczywistnić po zwycięskiej wojnie swe historyczne, państwowe, narodowe i słowiańskie zadanie. W liczbie założycieli tego towarzystwa znajdują się historycy, prawnicy i publicyści.

Zgłoszenia ze strony nowych członków napływają w dużej podobno ilości do tego Towarzystwa, które, o ile można sądzić, jednoczy w sobie żywioły konserwatywno-nacjonalistyczne.

Ze świata.

Przerwanie komunikacji między Finlandją a Szwecją.

Najświeższe wiadomości, otrzymane w Berlinie ze Sztokholmu, donoszą o całkowitem przerwaniu żeglugi pomiędzy Szwecją a Finlandją. Dotychczas nie ogłoszono powodu, który doprowadził do przerwania żeglugi na tej tak ważnej dla Rosji linii komunikacyjnej.

Przeciw kongresom pokojowym.

Z Paryża donoszą: «Echo de Paris» występuje gwałtownie przeciw świeżo odbytemu kongresom pokojowym w Haadze i w Sztokholmie, i zapytuje, kto dał owym obradującym na kongresach ludziom mandat do

zabierania głosu w sprawach, które do nich nie należą. Daremnie jest dziś rozprawiać na kongresach o wojnie czy pokoju. Gdzieindziej decyduje o tym zapadnie.

Związek państw neutralnych.

Pisma szwedzkie «Stockholm Tidning» i «Goeteborgs Tidning» dowiadują się z Paryża, iż powstał związek państw neutralnych, który obejmuje państwa skandynawskie, Holandję i Szwajcarię. Celem tego związku ma być obrona zasad prawa międzynarodowego i wspólny opór przeciwko samowolnemu postępowaniu stron wojujących.

Zatarg chińsko-japoński.

Donosiliśmy wczoraj o zajściach w Chengchiatungu, gdzie doszło do krwawego starcia pomiędzy żołnierzami chińskimi, a oddziałem wojska japońskiego. Obecnie biuro Reutersa donosi z Tokio, że do Chengchiatungu został wysłany przez Japonię z najbliższego garnizonu pułk kawalerji, 3 bataljony piechoty i mieszana kompanja z karabinami maszynowymi.

Japoński gabinet ministrów naradzał się specjalnie co do sytuacji. Ministerjum spraw wewnętrznych oświadczyło, że stanowisko Japonji będzie zależało od przyjaznej współpracy rządu pekińskiego.

Wilson a kwestja „kolejowa”.

Stanom Zjednoczonym groził sztrajk kolejowców na wszystkich liniach, urząd do spraw pośrednictwa był bezsilny, i dopiero interwencja Wilsona zapobiegła temu bezrobociu, gdyż pracownicy kolejowi zgodzili się na osobiste jego pośrednictwo pomiędzy nimi a zarządami kolei, które, jak wiadomo, są w Ameryce wyłącznie przedsiębiorstwami prywatnymi.

Z Waszyngtonu donoszą właśnie, że prezydent Wilson zaprosił do Waszyngtonu na naradę prezesów głównych linii kolejowych.

Donoszą również z Waszyngtonu, iż pomimo widoków na załagodzenie tego zatargu kolejowego, zostało odłożone wysłanie 25,000 żołnierzy milicji nad granicę nieprzyjacielską.

WIADOMOŚCI URZĘDOWE.

Kurs pieniężny w Ob. Ost.

Kurs urzędowy 1 rb. = 1,75 marek.
Kurs rubla w operacjach bankowych:
100 rb. = 189 marek (proponowano)
100 rb. = 193 marek (sprzedawano)
Stopa procentowa kasy pożyczkowej 60/0.

KRONIKA

WILNO.

Dziś: Bernarda Op.
Jutro: Joanny Franciszki.
Pojutrze: Joachima.
Wschód słońca—o g. 5 m. 08.
Zachód słońca—o g. 7 m. 51.

WIADOMOŚCI KOŚCIELNE.

— **Sprostowanie.** Jako dopełnienie do notatki w numerze wczorajszym «Dziennika Wileńskiego», niniejszem podaję do publicznej wiadomości, że w dn. 27 sierpnia 1916 r. poświęcenie krzyżów na górze Trzykrzyskiej nie odbędzie się.

O poświęceniu będzie podane specjalne zawiadomienie.

Ks. L. Żebrowski
Katedr. Mistrz cerem.

Z WILNA.

— **Egzekucja.** W piątek wieczorem jak donosi «Wiln. Ztg.»—zostali straceni czterej robotnicy, pochodzący z Wilna: Józef Boguszewicz, Jan Hatkiewicz, Jan Jurgielewicz i Bronisław Rosiecki. Zostali oni skazani na śmierć w dn. 3 lipca za zamordowanie przed świętami Wielkiej Nocy 6 osób, należących do rodziny Lisowskich.

— **Upały.** Od paru dni panuje u nas upał: termometr wskazuje wyżej 30 stopni Réauma. (na słońcu).

Podniesiona temperatura spowodowała w nocy z czwartku na piątek silną burzę z częstymi błyskawicami i piorunami, która na szczęście znacznie szkód nie wyrządziła. (o)

— **Z życia towarzysztw.** Dnia 13 bm. odbyło się walne zgromadzenie członków kasy pogrzebowej szewców-chrześcijan m. Wilna.

Zagaił posiedzenie powołany na przewodniczącego p. Tomaszewicz.

Odczytano sprawozdanie z działalności kasy za przeciąg czasu od dnia 19 grudnia 1915 r. do dnia 13 sierpnia r. b., które to sprawozdanie zostało jednogłośnie zatwierdzone.

Następnie odbyły się wybory, których rezultat jest następujący: na prezesa powołano p. Piotra Wróblewskiego, na wice-prezesa p. Tadeusza Czaplę, na skarbnika p. Pawła Białomiejskiego i na sekretarza p. Kazimierza Bancewicza.

Do komisji rewizyjnej wybrano pp.: Józefa Koblenca, Tadeusza Krzyżanowskiego i na prezesa komisji rewizyjnej — ks. Elerta.

Na kandydatów do Komisji rewizyjnej: pp. Bolesława Paszkiewicza i Wincentego Gwozdowskiego.

Na zebraniu podniesiono kwestję wznowienia cechu szewckiego.

Zgromadzeni upoważnili p. Tytusa Skindera do przedsięwzięcia odnośnych starań u władz. (o)

— **Sprostowanie.** Do notatki naszej (p. N 162, czwartkowy, «Dziennika Wileńskiego») w sprawie poświęcenia sklepu dawniej Fechtela, wkradła się mała niedokładność, którą niniejszem prostujemy: interes ten przeszedł na własność pp. J. Bukowskiego i Ignacego Dagisa pod firmą J. Bukowski i Spółka.

— **Zabawa dobroczynna.**

Przypominamy, że dziś 20 b. m. w ogrodzie po-Bernardyńskim odbędzie się koncert symfoniczny pod dyktando p. A. Wyleżyńskiego z współudziałem znanej artystki p. W. Bohuszewiczówny. Początek o godz. 5-ej. Ceny biletów siedzących 2 i 1 marka; wejście do ogrodu na koncert 50 fen., dzieci do 12 lat w towarzystwie osób starszych za miejsce nie płacą. Bilety zawczasu nabywać można w księgarni W. Makowskiego (ul. św. Jańska). Od godziny 11 przed południem w ogrodzie duża loterja fantowa na korzyść głodnych III Okręgu Miejskiego Kuratorjum nad biednymi. Wobec dużej ilości fantów spożywczych (prosię, kura, kogut, kacząta et cet.) powodzenie zapewnione.

— **„Lutnia” w ogrodzie po-Bernardyńskim.**

Dziś, w niedzielę, na scenie teatru letniego ujrzymy doskonałą sztukę współczesną głośnego autora polskiego T. Jaroszyńskiego «Rabab», czyli «Na targowisku».

Z całą dokładnością odzwierciedla autor życie wielkomięskie, dając doskonałe zobrazowanie tła i ujęcie poszczególnych postaci.

Sztuka niepozabawioną jest głębszej myśli i posiada sceny o silnym napięciu dramatycznym.

Obsadę ról główniejszych tworzą pp. Biskupska, Łodzińska, Millerowa, Jakimowiczówna, Wiślańska, i pp. Jarzęcki, Kliszewski, Olasek, Prawdzic, Zaleski. Reżyseruje p. A. Kliszewski.

Orkiestra «Lutni» wykona «Poloneza» Rogalskiego, «Uwerturę» Gilberta, «Melodje» Osmańskiego, «Bajeczkę» Stankiewicza, «Danse orientale» Lubomirskiego.

Kasa czynną jest dziś przez dzień cały od godz. 12 w poł.

Początek o godz. 6 1/2 wiecz. Koniec o godz. 9-ej.

— **Zabłąkany chłopiec.** «Wiln. Ztg.» donosi, że 13 sierpnia milicja przystąpiła do Kuratorjum miejskiego opieki nad biednymi, Trocka 14, chłopca około 4-let, włosy blond. Chłopiec był bosy, miał białą czapkę, czarne spodnie i zieloną kurtkę. Mogący udzielić informacji o chłopcu winni się zwracać do zarządu policji niemieckiej, Dominikańska 3, pokój 18.

— **Niedoreczone listy.** Onufry Zmitrowicz, Abel Link, Anna Koserska, Marja Kompas, Scheine Tzipin, Riwka Amsterdamska, Anna Roschkow, I. A. Fainsod, Moses Zarew, p. Kosłowska — Zawalna, Anna Strasch, Albert Mrongowins, Artur Lubecki.

Litwa i Ruś.

Ustąpienie Naczelnika m. Kowna.

«Berl. Tag.» donosi, że dr. Pusch, który od roku był Naczelnikiem m. Kowna, opuszcza swe dotychczasowe stanowisko i zajmuje z powrotem stanowisko Nadburmistrza m. Köslin.

Rozmaitości.

*** Na targu miejskim. — Rubla za funt sera białego?! A macie wy Boga w sumieniu, moja kobieto?

— Boga w sumieniu to ja mam, moja paniusiu! Ale

Pan Bóg w sumieniu,
A rubel w kieszeniu.

Tak, moja paniusiu! Panowie miastowi mają dużo pieniędzy,—wszystko kupią—choć ta i nauragaja. A niech tam!

*** Orzeł w ogniu granatów. Ponad rowami strzeleckimi na froncie włoskim ukazał się w tych dniach wspaniały orzeł i krążył długo nad pozycjami austriackimi, dopóki w pobliżu nie eksplodował włoski granat. Ciśnienie powietrza ogłuszyło króla ptaków, który spadł na ziemię między żołnierzy i długi czas leżał nieruchomo. Zwolna orzeł zaczął się poruszać i stopniowo powrócił do stanu normalnego. Major Z. rozkazał, aby pułk honwedów, wśród którego spadł orzeł, ofiarował niezwyklego jeńca budapeszteńskiemu ogrodowi zoologicznemu.

*** Co można mieć za 100 miliardów? Jedno z pism szwajcarskich, ubolewając nad ogromnymi wydatkami, które wojna za sobą pociąga, z okazji «jubileuszu» setnego miljarada, wydanego podczas wojny przez państwa wojujące, daje następujące zestawienie dóbr kulturalnych, któreby można mieć za sto miliardów:

12,000 szkół po 1 mil.	12
500 zakładów dla sierot po 1,5 mil.	0,75
1,000 szpitali po 0,8 mil.	0,8
2,000 wyższych szkół po 1,2 mil.	2,04
50 uniwersytetów po 5 mil.	0,25
3,000 publicznych bibliotek po 0,6 mil.	1,8
200 muzeów po 3 mil.	0,06
3,000,000 pensji na starość po 0,001 mil.	3
500 domów ubogich po 0,3 mil.	0,15
500 schronisk dla bezdomnych po 0,8 mil.	0,04
1,000 sanatoriów po 3 mil.	3,00
2,000 kuchni ludowych po 0,005 mil.	0,01
500 asylów po 1,5 mil.	0,75
5,000 restauracji bezalkoholowych po 0,1 mil.	0,05
2,000 parków publicznych po 0,8 mil.	1,6
80,000 domów mieszkalnych 6-izbowych, z łazienką i ogrodem po 0,014 mil.	1,12
1,500 zakładów kąpielowych i pralni po 0,5 mil.	0,75
800 miast ogrodowych, każde po 1,000 domów po 0,003 mil.	0,24
1,000,000 placów ogrodowych dla rodzin po 0,8 mil.	0,08
2,000 teatrów po 4 mil.	8
5,000 hal targowych po 1 mil.	5
1,000 schronisk dla dzieci po 0,5 mil.	0,05
5,000 szkół przemysłowych po 4 mil.	20
5,000 szkół dla szycia i gotowania po 1 mil.	5
3,000 domów dla stowarzyszeń po 1 mil.	3
10,000 placów sportowych po 0,025 mil.	0,25
500,000 maszyn rolniczych po 0,00068	0,34
1,000,000 sztuk bydła po 0,0005 mil.	0,05
300,000 zagród włościańskich po 0,001 mil.	3

Razem miliardów 100

Szkola kroju, szycia i robot ręcznych dawna, znana **E. Tomkowicz** przyjmuje uczennice za niewielką opłatą. Ul. Królewska N 5 m. 11.

Kupuję cennieści, perły i drogie kamienie, antyki i sztuczne zęby. Płacę najwyższe ceny. Tatarska 20—17. 818

Prawnik były sędzia udziela porad, pisze prośby i różne podania. S-to Jerska 44—19 od 2—5 pp. Leon Strzyżewski. 811

Do wspólnej nauki przyjmę chłopca lub dziewczynkę lat 8 z rodziny inteligentnej. Mostowa 12—1, od 2—5 po poł. 760

Nauczycielka muzyki Warszawskiego Konserwatorium udziela lekcji na fortepianie. (Łukiszki) Kasztanowa 5—7, od g. 1-szej do 2-giej. Marja Hrynkiwiczówna. 781

HERBATĘ ROSYJSKĄ prasowaną, po 3 mki 60 fen. poleca „FORTUNA“, Wileńska 20. 796

Z powodu wyjazdu do sprzedania łóżko jesionowe z materacem sprężynowym. Zauł. Bernardyński (Zamkowy) 3—12. 790

Mamka poszukuje służby od zaraz. Portowa 22—9. 797

ZAKŁAD ŚLUSARSKO-MECHANICZNY przyjmuje wszelkiego rodzaju roboty tokarskie, reperacja młocarni, lokomobil itp. roboty mechaniczne. Potrzebny jest tokarz i kowal, robota stała, i jeden chłopiec do terminu. **Subocz Nr. 6. Cichosz.** 791

Potrzebna gospodyni samotna — umiejąca po niemiecku — lubiąca porządek i znająca się na kuchni. Dowiedzieć się w niedzielę, o g. 11 rano. Ul. Św. Filipa 12. 809

Drobną kaszę jęczmienną 88 fen., pęczak 60 fen., groch wyborowy 55 i 70 fen. funt poleca „SOLIDARNOŚĆ“, Portowa 6.

Pomieszczenie dla pańienek uczących się lub starszych, tamże część sklepu (przedział) do wynajęcia, przy handlu blawatnym firmy Antoniny Wilejkowej, przeniesionym z ulicy Wielkiej. Wileńska 31—1. 819

Dr. M. ŚWIDA powrócił. Wileńska 29. 705

Do wynajęcia lokal składający się z czterech pokoi i kuchni, może służyć za mieszkanie, restaurację, sklep. Ulica S-to Jerska N 21. 812

Torebki papierowe po 8 i 12 kop. za funt sprzedaje Dom Pracy Tow. Pomocy Ofiarom Wojny, Św. Michałski 10 (Konwikt).

Tłumaczenia z polskiego do niemieckiego i odwrotnie, oraz pisanie podań w języku niemieckim do wszelkich urzędów załatwia Józefa Żebrowska, Kankaska 14—4. 628

Pralnia Stowarzyszenia „Sług imienia S-tej Zyty. Ceny niskie. Wykonanie dokładne. Bieliznę przyjmują do kantoru pralni przy zbiegu ulic Ludwisarskiej i Tatarskiej, oraz przy zauł. Lidskim N 7 (mury po-Franciszkańskie). 822

Ogród owocowy chciałabym wziąć w dzierżawę. Ul. Ofiarna 2—14, od 1 do 3 codziennie. 798

Przyjmę na stancję pańienki z całkowitem utrzymaniem niedrogo. Opieka troskliwa. Bakszta 10—4. 820

Do wynajęcia mieszkanie, gdzie magazyn zegarów Sienkiewicza, drugie piętro, 5 pokoi, oświetlenie gazowe. Wielka 48, obok hotelu Hana. 810

Króliki do sprzedania. Ul. Werskowska 14—2. 823

Pokojowa młodą, zdrową, uczciwą, potrzebującą od zaraz. Od 1—3 codziennie. Ofiarna 2—14. M. Römerowa. 805

Wszelkiego rodzaju prace piśmienne załatwia biuro przepisywań. Antokol, Złoty Róg 19. 800

Opał wyborowy: Bierwiona, sąśnie, sęki. Antoni Alexandrowicz, Kasztanowa N 3 m. 9, od g. 10—12. 804

Introligator B. Aleksandrowicz Tatarska 11, przyjmuje roboty w zakresie fachu wchodzące.

Biedna rodzina poszukuje jaśniejszego zajęcia w mieście lub na wsi: mąż zarządzącego, żona gospodyni, córka (z muzyką) nauczycielki. Wielka 88 m. 1. 264

Po dokonanym podziale
firmy „ROŻNOWSKI i HAJEL“,
| otworzyłam własny skład hurtowy
papieru do opakowania, torebek, szpagatu, kajetów i artykułów
biurowych
p. f. Jadwiga Hajel,
Miljonowa 3, róg zauł. Policyjnego, naprzeciw b. Klubu Szlacheckiego.
808

NAKLADEM KSIĘGARNI J. ZAPAŚNIK
wyszły z druku
Tajemnice Różańca Żywego
CENA 30 FENIGÓW.
Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Znowu ukazały się w sprzedaży wszystkim znane i odznaczające się łagodnym i przyjemnym aromatem

PAPIEROSY

„Prawda“
i

„Malina“

10 szt. 20 fen.

Żądajcie usilnie we wszystkich tytoniowych sklepach.

Spróbujcie a przekonacie się

Fabryka tytoniu
„L. SZERESZEWSKI“ A. T.
Grodno. 813

85,000 SZTUK.

PAPIER NA MUCHY
kształtu piramidy
tegoroczny, z najlepszym klejem
1000 sztuk 49 m.
100 „ 5 „

Sprzedaje I. Schmid w Dreźnie
Schandauerstr. 8.

NOWO-OTWORZONY
ZAKŁAD BLACHARSKI
Bolesława Jarkowskiego

ul. Biskupia № 10 (daw. Dworcowa)
Przyjmuje krycie, reperacje i malowanie dachów. Poleca na składzie praktyczne i tanie lampki karbitowe jak również wszelką galanterję. 787

Zarząd T-wa Pośrednictwa Pracy

zawiadamia o otwarciu swego magazynu, w którym się sprzedają następujące rzeczy: damskie **BLUZKI, SZLAFROKI, MATINKI, NOCNE KOSZULE, GORSETY** i rozmaite **DZIECIĘCE UBRANIA**. — Ceny przystępne, naznaczone przez Zarząd. Co tydzień nowy wybór.

Ul. Niemiecka Nr. 21. 817

NATURALNE MINERALNE WODY

butelkowane w 1916 r., otrzymał
skład apteczny I. M. PRUŻANA
WILNO, Ś-to Jerska Nr. 15. 816

LOS Y

348 Hamburgskiej państwowej i Królewskiej Saskiej Krajowej **LOTERJI** można otrzymać u **M. Brauna**, Wilno, W. Stefańska 20—4, od g. 9—1 po południu i od 4—8 wiecz. 821

DOM HANDLOWY
L. ZAŁKINDA
Wilno, ul. Wielka Nr. 67.

OBUWIA
wielka ilość
z rabatem do 30% 814

ŻĄDAJCIE WE WSZYSTKICH SKLEPACH
znaną **HERBATE „JAWA“**
Henryka Amsterdama
W WILNIE.

Herbata „Jawa“ sprzedaje się w trzech gatunkach: 1) w srebrnym opakowaniu po 1/2 i 1/4 f., 2) w czerwonym opakowaniu po 1/4 i 1/2 f. i 3) w białym opakowaniu po 1/2 f., 1/4 f., 1/8 f., 1/16 f. i 1/32 f. Prosimy przy kupowaniu herbaty „Jawa“ zwracać uwagę na fabryczną markę „Głowa cukru“ i żądać tylko z firmą „Henryka Amsterdama“. Możemy też Sz. Klijeptomu codzień dostarczać świeżo paloną kawę, cykorję, kawę „Sanitas“, kakao holenderskie rozmaitych firm, holenderską owsiankę «Herkules» i znaną owocową herbatę „FORMOZA“. Proszę się wystrzegać falsyfikatów.

PAPIERY PROCENTOWE I RUPONY
a także cenności kupuj. Józef Kędziński, Bonifaterska (Siemionowska) 2—2.

348 HAMBURSKA LOTERJA PAŃSTWOWA.

100,000 losów, 46,020 wygranych i 8 dużych premji.

Przeznaczone są do rozegrania

Co drugi los wygrywa.

13 milionów 731,000 marek.

Największa wygrana w najsześciu wypadku wynosi

MILJON MAREK.

Najwyższe ewentualne wygrane:

Mk. 900,000
„ 890,000

Mk. 880,000
„ 870,000

Mk. 860,000
„ 850,000

Mk. 840,000
„ 830,000

Mk. 820,000
„ 810,000

Zestawienie wygranych i premji Hamburgskiej loterji państwowej:

1-sza premja	500,000 m.	—	500,000 m.
2-ga „	300,000 „	—	300,000 „
1 wygrana	200,000 „	—	200,000 „
1 „	100,000 „	—	100,000 „
1 „	90,000 „	—	90,000 „
1 premja	80,000 „	—	80,000 „
1 wygrana	80,000 „	—	80,000 „
1 premja	70,000 „	—	70,000 „
1 wygrana	70,000 „	—	70,000 „
1 premja	60,000 „	—	60,000 „
1 wygrana	60,000 „	—	60,000 „

1 premja	50,000 m.	—	50,000 m.
1 wygrana	50,000 „	—	50,000 „
1 premja	40,000 „	—	40,000 „
1 wygrana	40,000 „	—	40,000 „
1 premja	30,000 „	—	30,000 „
1 wygrana	30,000 „	—	30,000 „
7 wygranych à	20,000 „	—	140,000 „
3 „	à 15,000 „	—	45,000 „
16 „	à 10,000 „	—	160,000 „
1 wygrana	7,500 „	—	7,500 „
1 „	6,000 „	—	6,000 „
56 wygranych à	5,000 „	—	280,000 „

2 wygrane à	4,000 m.	—	8,000 m.
128 wygranych à	3,000 „	—	384,000 „
2 wygrane à	2,500 „	—	5,000 „
212 wygranych à	2,000 „	—	424,000 „
5 „	à 1,500 „	—	7,500 „
525 „	à 1,000 „	—	525,000 „
639 „	à 500 „	—	319,500 „
150 „	à 400 „	—	60,000 „
90 „	à 300 „	—	27,000 „
44174 wygrane à	250, 220, 200, 175, 150, 125, 100, 75 i 35 „		

Loterja składa się z 7 klas.

Dalej 10000 wolnych losów po 10 marek.

Cena oryginalnego losu i kl. włącznie z niemieckim podatkiem państw. wynosi:

1/8 oryginaln. losu 1,25 m. | 1/4 oryginaln. losu 2,50 m. | 1/2 oryginaln. losu 5 m. | 1 oryginaln. losu 10 m.

➔ Ciągnięcie 1-szej klasy odbędzie się 11 i 13 października 1916 roku. ➔

C. F. GOTTLOB, (Lotterie—Büro) **Hamburg, Elebeken 2.**

Widoki wygranej są tak znaczne, że można jaknajgoręcej polecić wzięcie udziału w **Hamburgskiej loterji państwowej**. Żadna inna loterja nie zawiera tak dużej najwyższej wygranej. Już w pierwszej klasie można na 1/1 los w cenie 10 mk. osiągnąć ewent. wygrane w sumie 50.000 mk. W następnych klasach widoki na wygrane zwiększają się w znacznym stopniu aż do wysokości ewentualnie

1.000.000 mk. w ostatniej klasie!

Bardzo często miałem już przyjemność, wypłacenia moim klientom najwyższe wygrane.

Auftrags-Brief

an das Lotterie-Büro
C. F. Gottlob in Hamburg 36.
Ersuche um Zusendung von
..... Los
der garantierten **Hamburger Staats-Loterrie.**
Den Betrag dafür:
Mk. ....
erhalten Sie anbei—erhalten Sie gleichzeitig per Postanweisung.
(Nichtgewünschtes bitte zu durchstreichen).

Do wycięcia.

Grösster Gewinn
7. Klasse eventuell ➔ **Mk. 1.000.000**

Name: .....
Beruf: .....
Wohnort: .....
Postbezirk: .....
Bemerkungen: .....
W. D. W.

Bitte deutliche Adressen!